

Απόστολοι ονομάζονται οι Δώδεκα μαθητές του Κυρίου που άφησαν τα πάντα και ακολούθησαν τον Κύριο σε όλη τη δημόσια διακονία Του μέχρι την ημέρα της Αναλήψεως. Στη συνέχεια, μετά την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος, έγιναν κήρυκες και μάρτυρες της πίστεως στον Χριστό προς λύτρωση της ανθρωπότητας από την αμαρτία και συνέβαλαν στην εξάπλωση της Βασιλείας του Θεού στη γη.

Το ιερό και τιμητικότατο αυτό όνομα δόθηκε από τον ίδιο τον Κύριο στους Μαθητές Του, όταν διανυκτέρευσε στο όρος προσευχόμενος. Τότε, «προσεφώνησε τους μαθητάς αυτού, και εκλεξάμενος απ' αυτών δώδεκα, ους και Αποστόλους ωνόμασεν...» (Λουκ. στ', 12-13).

Οι Ευαγγελιστές Ματθαίος, Μάρκος και Ιωάννης χρησιμοποιούν περισσότερο το όνομα «οι Δώδεκα», ο δε Λουκάς και ο Παύλος το «Απόστολοι». Αργότερα χρησιμοποιείται η λέξη σε ευρύτερη έννοια και ονομάζονται Απόστολοι και άλλοι πλην των Δώδεκα, (οι εβδομήκοντα), αλλά και οι συνεργάτες αυτών.

Κατάλογοι των ονομάτων των δώδεκα Αποστόλων υπάρχουν τέσσερις: στον ευαγγελιστή Ματθαίο (κεφάλαιο ι', στίχος 2), στον Μάρκο (γ', 13), στον Λουκά (στ', 14) και στις Πράξεις των Αποστόλων (α', 13). Οι κατάλογοι αυτοί συμφωνούν μόνο στον πρώτο, τον Πέτρο και τον τελευταίο τον Ιούδα τον Ισκαριώτη. Η διαφωνία - ασυμφωνία τους οφείλεται στο γεγονός ότι οι Ιουδαίοι συνήθιζαν να έχουν δύο ονόματα και άλλοι Ευαγγελιστές αναφέρουν το πρώτο, ενώ άλλοι προτιμούν το δεύτερο.

Κατά την εκλογή των Μαθητών Του, ό Κύριος σταμάτησε στον αριθμό δώδεκα, γιατί όπως οι δώδεκα υιοί του Ιακώβ, οι δώδεκα Πατριάρχες, θεωρούνται οι αρχηγοί των δώδεκα φυλών του Ισραήλ, δηλαδή όλου του Ιουδαϊσμού, έτσι και οι Δώδεκα αυτοί πρώτοι Μαθητές του Κυρίου, έγιναν οι πνευματικοί αρχηγοί του νέου Ισραήλ, δηλαδή του Χριστιανισμού. Άλλα και διότι τα δώδεκα κουδουνάκια στο κάτω μέρος του χιτώνα του αρχιερέως των εβραίων Ααρών, που κουδούνιζαν όταν βημάτιζε στη Σκηνή του Μαρτυρίου, τους δώδεκα Αποστόλους δήλωναν, που

ήχησαν (κουδούνισαν) και κήρυξαν σε ολόκληρη την οικουμένη το Ευαγγέλιο της απολυτρώσεως. Γι' αυτό και ο Ωσηέ προφήτευσε ότι δώδεκα δρύες θα ακολουθήσουν τον Θεό που θα φανεί στη γη.

Εκτός από τους Δώδεκα, ο Κύριος εξέλεξε και τους «Εβδομήκοντα», οι οποίοι κατά διαστήματα Τον ακολουθούσαν. Αυτούς απέστειλε για να προετοιμάσουν το έδαφος απ' όπου επρόκειτο να περάσει και να διδάξει (Λουκ. γ, 1). Και ο αριθμός αυτός ανταποκρίνεται προς τους εβδομήκοντα εκείνους Πρεσβυτέρους τους οποίους ο Μωυσής, κατ' εντολή του Θεού, εξέλεξε ως βοηθούς του. Αποδεικνύεται έτσι ότι τα παραδείγματα της Παλαιάς είναι σύμφωνα με τα της Καινής Διαθήκης.

Οι δώδεκα Απόστολοι πού εξέλεξε ό Κύριος για να μυήσει στα μυστήρια της Βασιλείας του Θεού, ώστε να συνεχίσουν αργότερα το έργο Του, ούτε μόρφωση είχαν ούτε από ανώτερη κοινωνική τάξη του Ιουδαϊσμού προέρχονταν. Όλοι κατάγονταν από την πτωχή και καθυστερημένη πολιτιστικά Γαλιλαία, εκτός από τον Ιούδα τον Ισκαριώτη, που προερχόταν από την Ιουδαία. Ήσαν άνθρωποι απλοί, βιοπαλαιστές, κυρίως αλιείς στο επάγγελμα, αλλά με αγνά θρησκευτικά ενδιαφέροντα και με πίστη στον Θεό του Ισραήλ και στις μεσσιανικές παραδόσεις. Οι υιοί του Ζεβεδαίου ήσαν σχετικά εύποροι, γιατί και πλοίο ιδιόκτητο είχαν και γνωριμίες με τους Αρχιερείς της Ιερουσαλήμ διατηρούσαν. Η εξωτερική τους εμφάνιση προξενούσε την εντύπωση ότι ήσαν άνθρωποι «αγράμματοι και ιδιώται» (Πράξ. δ', 13). Είχαν όμως την αποστολικότητα: Ήσαν αυτόπτες και ακόλουθοι του Κυρίου, (γεγονός που συνιστά την εξωτερική μαρτυρία ενώπιον των ανθρώπων) και είχαν την άνωθεν κλήση και αποστολή (εσωτερικό γνώρισμα της αποστολικότητας). Τ' ανωτέρω σημαίνουν ότι η αυθεντία των Αποστόλων, κατά τη δράση τους στην Εκκλησία, στηριζόταν στον ίδιο τον Θεό. Έτσι συνέχισαν το έργο του Διδασκάλου τους κινούμενοι διαρκώς από πόλη σε πόλη και χειροτονώντας κατάλληλους διαδόχους.

Αυτούς τους δώδεκα ιερούς Αποστόλους όλοι οι Χριστιανοί τιμούμε να γεραίρουμε ως φωστήρες του κόσμου, κήρυκες της ευσέβειας και καταλύτες της πλάνης.

Απόστολος Πέτρος, ο οποίος προηγουμένως ονομαζόταν Σίμων. Ήταν έγγαμος ψαράς, αγράμματος, αδελφός του Ανδρέα του Πρωτοκλήτου, από τη Βηθσαϊδα της Γαλιλαίας, υιός του Ίωνα.

Αυτόν τον Απόστολο μακάρισε ό Κύριος και τ ονόμασε Πέτρο, ενώ την πίστη του απεκάλεσε πέτρα πάνω στην όποια θέλησε να οικοδομήσει την Εκκλησία Του. «Μακάριος ει, Σίμων Βαριωνα... συ ει Πέτρος, και επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω μου την εκκλησίαν, και πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν αυτής» (Ματ. ιστ', 17, 18).

Κήρυξε το Ευαγγέλιο πρώτα στην Ιουδαία και την Αντιόχεια ακολούθως στη Μικρά Ασία και κατέληξε στη Ρώμη. Επειδή εκεί νίκησε με υπερφυσικό τρόπο το μάγο Σίμωνα, σταυρώθηκε από τον αυτοκράτορα Νέρωνα κατακέφαλα (πάνω τα πόδια - κάτω το κεφάλι), όπως ο ίδιος το ζήτησε και έτσι έλαβε το άφθαρτο στεφάνι του μαρτυρίου, μεταξύ των ετών 66 και 69, αφού άφησε δύο καθολικές Επιστολές στην Εκκλησία του Χριστού.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 29 Ιουνίου.

Απόστολος Ανδρέας, ο Πρωτόκλητος, ο αδελφός του Πέτρου. Υπήρξε νωρίτερα μαθητής του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, και ακολούθησε τον Χριστό. Προσέλκυσε και τον αδελφό του λέγοντας: «Ευρήκαμεν τον Μεσσίαν». Θεωρείται

ιδρυτής της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως.

Κήρυξε το Ευαγγέλιο σε όλα τα παραθαλάσσια μέρη της Μαύρης θάλασσας, Βιθυνίας και Βυζαντίου. Αργότερα μέσω Θράκης και Μακεδονίας κατήλθε μέχρι την Αχαΐα. Στην Πάτρα ενήργησε πολλά θαύματα και επειδή πολλοί πίστευαν στον Χριστό ο ανθύπατος της πόλεως Αιγεάτης κάρφωσε τον Απόστολο του Χριστού σε ένα Σταυρό ανάποδα κι εκεί παρέδωσε το πνεύμα του. Το λείψανο του, μετά από πολλά χρόνια, μεταφέρθηκε στο Ναό των Αγίων Αποστόλων Κωνσταντινουπόλεως. Η μνήμη του εορτάζεται στις 30 Νοεμβρίου.

Απόστολος Ιάκωβος, ο του Ζεβεδαίου, ο μεγαλύτερος αδελφός του Ιωάννου του Θεολόγου και Ευαγγελιστού. Και τα δύο αδέλφια «αφέντες τον πατέρα αυτών Ζεβεδαίον εν τω πλοίω μετά των μισθωτών, απήλθον οπίσω του Ιησού» (Μάρκ. 1,20).

Είναι ο τρίτος της τριάδος Απόστολος, τον όποιον ο Κύριος ελάμβανε μαζί με τον Πέτρο και Ιωάννη ιδιαιτέρως στις προσευχές, αλλά και στη Μεταμόρφωση Του.

Κήρυξε το Ευαγγέλιο σ' ολόκληρη την Ιουδαία. Όπως αναφέρατι και στις «Πράξεις των Αποστόλων», ο Ηρώδης Αγρίππας, για την πολλή παρρησία που είχε, τον θανάτωσε με μαχαίρι το 44 μ.Χ. και έτσι έγινε ο δεύτερος μάρτυρας της πίστεως μας μετά τον Πρωτομάρτυρα Στέφανο (43 μ.Χ.).

Η μνήμη του εορτάζεται στις 30 Απριλίου.

Απόστολος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής και Θεολόγος, αδελφός του Ιακώβου. Είναι ο Απόστολος που αγαπήθηκε από τον Χριστό «σφόδρα» και ο επιπεσών επί το στήθος Αυτού. Ο Ιωάννης έχει λάβει τα περισσότερα επίθετα: Απόστολος, Ευαγγελιστής, Θεολόγος, Μαθητής της αγάπης, Ηγαπημένος μαθητής, Επιστήθιος, Παρθένος, Βοανεργές, δηλ. υιός της βροντής.

Κήρυξε το Ευαγγέλιο στη Μικρά Ασία. Εξορίστηκε στην Πάτμο, όπου πλήθη απίστων προσήλθαν στο Χριστιανισμό. Όταν επέστρεψε στην Έφεσο αναπαύθηκε εν ειρήνη (περίπου 95 χρονών). Ενωρίτερα μας άφησε το Ευαγγέλιο του, τρεις Καθολικές επιστολές και την Αποκάλυψη.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 26 Σεπτεμβρίου και στις 8 Μαΐου.

Απόστολος Φίλιππος ο από Βηθσαΐδα της Γαλιλαίας, συμπατριώτης του Ανδρέου και του Πέτρου. Μελετούσε διαρκώς τα προφητικά βιβλία και τον μωσαϊκό νόμο. Είναι εκείνος που είπε στο Ναθαναήλ «ον έγγραψε Μωυσής και Προφήται ευρήκαμεν, Ιησούν τον υιόν του Ιωσήφ τον από Ναζαρέτ» (Ιω. α', 46).

Κήρυξε το Ευαγγέλιο στη Μικρά Ασία (Λυδία και Μυσία) και στην Ιεράπολη μαζί με τον Βαρθολομαίο (Ναθαναήλ) και την αδελφή του Μαριάμνη. Μαρτύρησε τρυπημένος στους αστραγάλους και καρφωμένος σ' ένα ξύλο στην Ιεράπολη της Φρυγίας. Λόγω σεισμού που ακολούθησε οι συνοδοί του αφέθησαν ελεύθεροι.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 14 Νοεμβρίου.

Απόστολος Βαρθολομαίος ή Ναθαναήλ. Όταν ο φίλος του Φίλιππος του είπε για τον Χριστό τ' ανωτέρω και πλησίασε, ο Χριστός τον προϋπάντησε λέγοντας: «Ίδε αληθώς Ισραηλίτης, εν ω δόλος ουκ εστί» (Ιω. α', 48).

Κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Αραβία και στην Περσία και προπαντός στους Ινδούς, οι όποιοι ονομάζονταν Ευδαίμονες και τους παρέδωσε το κατά Ματθαίον Εύαγγέλιον,

γραμμένο στα εβραϊκά. Από τους απίστους όμως εγδάρη ζωντανός και σταυρώθηκε στην Ουρβανούπολη της Αρμενίας. Εκεί παρέδωσε το πνεύμα του και έλαβε το στέφανο του μαρτυρίου.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 11 Ιουνίου.

Απόστολος Θωμάς, που λεγόταν και Δίδυμος. Καταγόταν από τη Γαλιλαία, ήταν κι αυτός ψαράς. Διακρινόταν για το θάρρος του, αλλά και για τον ορθολογιστικό χαρακτήρα και τον σκεπτικισμό του. Είναι ο Μαθητής που για την απιστία του είπε ο Κύριος: «Μη γίνου άπιστος, αλλά πιστός» (Ιω. κ', 27) και αυτός ψηλαφώντας Τον είπε: «Ο Κύριος μου και ο Θεός μου» (κ', 28). Τη σωτήρια αυτή ομολογία του θυμόμαστε κάθε χρόνο την Κυριακή του Αντίπασχα (του Θωμά).

Κήρυξε το Ευαγγέλιο του Χριστού σε λαούς της Ανατολής, στους Πάρθους, Μήδους, Πέρσες και Ινδούς. Ο βασιλεύς των τελευταίων, επειδή ο Θωμάς εβάπτισε και τον υιό του, τον φυλάκισε και τελικά τον καταδίκασε σε θάνατο: Οι στρατιώτες τον κατατρύπησαν με τις λόγχες τους στην πόλη Μελιπούρ.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 6 Οκτωβρίου.

Απόστολος Ματθαίος, ο Τελώνης, αδελφός του Ιακώβου, υιός του Αλφαίου, από τη Γαλιλαία. Λεγόταν και Λευίς. Είναι εκείνος που ακολούθησε τον Χριστό αφού εγκατέλειψε «την υπηρεσίαν του» στην Καπερναούμ. Μετά το μεγάλο δείπνο που προσέφερε στον Χριστό έγινε Απόστολος και Ευαγγελιστής. Το Ευαγγέλιο του το έγραψε στην αραμαϊκή γλώσσα, 8 ή 9 χρόνια μετά την Πεντηκοστή, αργότερα όμως μεταφράστηκε στα ελληνικά. Το «κατά Ματθαίον» είναι το πρώτο Ευαγγέλιο στον κανόνα (σειρά) της Καινής Διαθήκης.

Κήρυξε το Ευαγγέλιο στους εβραίους της Παλαιστίνης, στους Πάρθους και Μήδους, στους οποίους ίδρυσε Εκκλησία, μετά από πολλά θαύματα που έκανε σ' αυτούς. Τελικά θανατώθηκε από τους απίστους δια πυράς.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 16 Νοεμβρίου.

Απόστολος Ιάκωβος, ο υιός του Αλφαίου, αδελφός του Λευί, δηλ. του Ματθαίου.

Λέγεται και Ιάκωβος ο μικρός, προς διάκριση από τον Ιάκωβο τον μεγάλο, τον αδελφό του Ιωάννου, αλλά και προς διάκριση από τον Ιάκωβο τον Αδελφόθεο.

Ο τόπος στον οποίο κήρυξε ο Απόστολος Ιάκωβος δεν είναι εξακριβωμένος. Αναγράφεται ότι κήρυξε στα έθνη και ονομάστηκε «σπέρμα θείο». Κηρύττοντας και ελέγχοντας τους απαίδευτους λαούς κρεμάστηκε σε σταυρό και έτσι παρέδωσε την ψυχή του στον Θεό.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 9 Οκτωβρίου.

Απόστολος Σίμων ό Ζηλωτής, ό Κανανίτης, δηλ. από την Κανά της Γαλιλαίας.

Ο Σίμων ανήκε στην κίνηση των Ζηλωτών (στα αραμαϊκά ο ζηλωτής λέγεται Kanana και με Ελληνική κατάληξη Κανανίτης = Ζηλωτής) και διατήρησε την ονομασία του αυτή και ως Απόστολος.

Κήρυξε το Ευαγγέλιο του Χριστού στη Μαυριτανία και γενικά στην Αφρική.

Τελικά μαρτύρησε με σταυρικό θάνατο.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 10 Μαΐου.

Απόστολος Ιούδας, αδελφός του Ιακώβου του αδελφοθέου, τον οποίο ο Ματθαίος ονομάζει **Λεββαίο ή Θαδδαίο**. Ο Ιούδας αυτός, διακρινόμενος από τον Ιούδα τον Ισκαριώτη τον προδότη, είναι αδελφός του Ιακώβου του Αδελφοθέου και επομένως υιός του Ιωσήφ του μνήστορος. Άρα είναι «αδελφός» του Κυρίου. Λεββαίος σημαίνει θαρραλέος και Θαδδαίος (στα αραμαϊκά) σημαίνει μεγάλθυμος, μεγαλόψυχος. Είναι συγγραφέας της Καθολικής επιστολής Ιούδα.

Κήρυξε το Ευαγγέλιο αρχικά στη Γαλιλαία και τη Σαμάρεια και στη συνέχεια στη Μεσοποταμία, την Αραβία, την Ιδουμαία και τη Συρία, όπου φώτισε τα ευρισκόμενα στις χώρες αυτές έθνη. Πήγε και στην Έδεσσα, όπου θεράπευσε τον τοπάρχη. Τελικά τον κρεμάσανε και τον θανάτωσαν με εκτοξευόμενα βέλη, πιθανώς στη Βηρυττό.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 19 Ιουνίου.

Απόστολος Ματθίας, που πήρε τη θέση του προδότη Ιούδα. Μετά την Ανάληψη του Κυρίου, οι Απόστολοι, αφού επέλεξαν δύο, τους καταλληλότερους από τους εβδομήκοντα Αποστόλους, τον Βαρσαβά ή Ιούστο και τον Ματθία, έβαλαν κλήρο «και προσευξάμενοι... επεσεν ο κλήρος επί Ματθίαν και συγκατεψηφίσθη μετά των ένδεκα Αποστόλων» (Πράξ. α', 24.26).

Κήρυξε το Ευαγγέλιο του Χριστού στην Ιουδαία και στη συνέχεια στην Αιθιοπία. Εκεί, αφού υπέμεινε πολλά βασανιστήρια από τους απίστευτους, τελικώς σταυρώθηκε από αυτούς και παρέδωσε την ψυχή του στα χέρια του Θεού.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 9 Αυγούστου.

Οι πανεύφημοι Απόστολοι, οι δώδεκα και οι ανήκοντες στον ευρύτερο κύκλο των εβδομήκοντα, μαζί με τις σεπτές Μυροφόρες και πιστές ακόλουθες του Κυρίου, αυτοί όλοι, που ήσαν εκατόν είκοσι στον αριθμό (Πράξ. α', 15), δεν βαπτίστηκαν με το βάπτισμα δι' ύδατος, αλλά βαπτίστηκαν την ήμερα της Πεντηκοστής «εν Πνεύματι Αγίω».

Ο Κύριος μας είχε βεβαιώσει όλους λέγοντας: «Ιωάννης μεν εβάπτισε ύδατι, υμείς δε βαπτισθήσεσθε εν Πνεύματι Αγίω, ου μετά πολλας ταύτας ημέρας» (Πράξ. α', 5). Η υπόσχεση αυτή του Κυρίου πραγματοποιήθηκε την ήμερα της Πεντηκοστής: «Και εγένετο αφνω εκ του ουρανού ήχος ώσπερ φερομένης πνοής βιαίας... και ώφθησαν αυτοίς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ωσει πυρός, εκάθισε τε εφ' ένα έκαστον αυτών και επλήσθησαν άπαντες Πνεύματος Αγίου» (Πράξ. β', 2-4). Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς λέγει ότι το υπερών, στο οποίο κατήλθε το Άγιον Πνεύμα, έγινε κολυμβήθρα στην οποία βαπτίστηκαν όλοι οι Απόστολοι και οι λοιποί εκεί ευρισκόμενοι. Αλλά και ο Άγιος Χρυσόστομος, στην ερμηνεία του Ευαγγελίου, αναφέρει ότι οι Απόστολοι βαπτίστηκαν από το βάπτισμα του Αγίου Πνεύματος κατά την ήμερα της Πεντηκοστής.

(Ο Άγιος Νικόδημος ο αγιορείτης, δεύτερο Απόστολο αναφέρει τον Παύλο, το σκεύος εκλογής του Χριστού, ο οποίος ξεπέρασε όλους τους Αποστόλους στο ζήλο της πίστεως και στους κόπους. Αυτός κήρυξε τον Χριστό από Ιεροσολύμων μέχρι του Ιλλυρικού, όπως ο ίδιος αναφέρει, και έφθασε στη Ρώμη όπου τελικώς αποκεφαλίστηκε.)

(Το κείμενο στηρίχθηκε στο βιβλίο "Λατρευτικό Εγχειρίδιο", του π. Γεωργ.

Κουγιουμτζόγλου και στη «Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαιδεία»)

Πηγή: <http://www.faneromenihol.gr>